

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ

БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра теорії та методики фізичного виховання і спорту

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему

ОБҐРУНТУВАННЯ ПОТРЕБИ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ЯКОСТЕЙ У ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014.11 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи М 122-п денного відділення
014 Середня освіта, 014.11 Фізична культура,
Луценко Сергій Сергійович

Керівник: доктор педагогічних наук, професор
Мединський Сергій Володимирович

Рецензент: Олійник М.О., кандидат наук
з фізичного виховання і спорту,
старший викладач кафедри фізичної
реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я
Запорізького державного
медико-фармацевтичного університету

Запоріжжя - 2023 року

Обґрунтування потреби формування підприємницьких якостей у фахівців спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

АНОТАЦІЯ. У магістерській роботі здійснено цілісний науковий аналіз проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту в педагогічній теорії і практиці; розроблено й обґрунтовано теоретико-методологічні засади особистісно-орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у закладах вищої освіти України у контексті підприємницької діяльності. Обґрунтовано, що професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підприємницької діяльності визначається вимогами інформаційного суспільства до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту і їх кваліфікацією відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня. Для визначення особистісної спрямованості використано орієнтаційну анкету Бассома, яка складається з 27 пунктів-суджень, на кожен з яких можливі три варіанти відповідей, що відповідають трьом видам спрямованості особистості. Проведене ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей студентами-магістрами (усього 38 осіб) було порівняно з результатами такого ж ранжування, проведеного серед підприємців та фахівців галузі фізичної культури і спорту (12 осіб). Досліджено, що магістри 2 року навчання, на відміну від студентів 1 року, основними підприємницькими якостями визначають комунікативні, що корелює з спрямованістю особистості (загалом до 66%), у порівнянні з вольовими якостями, які визначили студенти 1 курсу, у яких спрямованість на справу та себе, що характеризують цю спрямованість, складає 61 %. Підприємці та працівники галузі фізичної культури та спорту як основні підприємницькі якості виділяють ділові, професійні і організаторські здібності з рангом суттєво

нижчим, ніж у студентів, який дорівнює 5. Констатуємо, що результати ранжування студентів другого року навчання є більш тотожними до результатів фахівців з досвідом, хоча й не повністю співпадають з ними. Пояснюємо такі результати студентів особистісними переживаннями щодо початку майбутньої професійної діяльності та їхнім особистісним розумінням проблем майбутньої фахової діяльності.

Reasoning of the need for the formation of entrepreneurial qualities at specialists of the speciality 014.11 Secondary education (Physical culture)

ABSTRACT. In the Master's thesis, a holistic scientific analysis of the problem of professional training of future specialists in physical education and sports in pedagogical theory and practice was carried out; the theoretical and methodological principles of personal-oriented professional training of future specialists in physical education and sports in higher education institutions of Ukraine in the context of entrepreneurial activity were developed and substantiated. It is substantiated that the professional training of future specialists in physical education and sports in the perspective of entrepreneurial activity is determined by the requirements of the information society for the professional training of future specialists in physical education and sports and their qualifications according to the educational and qualification level. To determine personal orientation, Bassom's Orientation Questionnaire was used, which consists of 27 judgment items, each of which has three possible answers corresponding to three types of personality orientation. The conducted ranking of the importance of entrepreneurial qualities by master's students (a total of 38 people) was compared with the results of the same ranking conducted among entrepreneurs and specialists in the field of physical culture and sports (12 people). It was investigated that 2nd-year masters, in contrast to 1st-year students, define communicative qualities as the main entrepreneurial qualities, which correlates with the orientation of the individual (up to 66% in total), in comparison with the volitional qualities identified by 1st-year students, who are business-oriented and themselves, which characterize this direction, is 61%. Entrepreneurs and workers in the field of physical culture and sports highlighted business, professional and organizational abilities as the main entrepreneurial qualities with a rank significantly lower than that of students, which is equal to 5. We note that the ranking results of students of the second year of study are more

similar to the results of specialists with experience, although they do not completely coincide with them. We explain such results of students with personal experiences regarding the beginning of future professional activity and their personal understanding of the problems of future professional activity.

РЕФЕРАТ

Відбудова незалежної України, відродження української нації спонукають до нового бачення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту, спрямування її на потреби людини й держави. Глибокі соціально-економічні трансформації суспільства, післявоєнна відбудова економіки, зосередження соціальних процесів на відновленні здоров'я населення, поява ринку праці і зростання сектора освітніх послуг вимагає якісних змін у концептуальних засадах професійної підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців фізичного виховання та спорту. Реалізація завдань до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту потребує плекання особистості, здатної до плідної професійної праці у повоєнних умовах, готової до професійної діяльності, яка володіє не тільки системою спеціальних знань, професійних дій і соціальних відносин, а й сформованістю і зрілістю професійно значущих якостей, відповідною кваліфікацією. Все це вимагає нових підходів до розробки змісту, форм і методів професійної підготовки фахівців нової формації, впровадження у навчально-виховний процес закладів вищої освіти сучасних інформаційних технологій й технологічних освітніх підходів.

Концептуальні положення щодо змісту і організації професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах базуються на засадах Конституції України, Законів України "Про освіту", "Про вищу освіту", Державної національної програми "Освіта" ("Україна ХХІ століття"), Національної доктрини розвитку освіти, Болонської декларації, Євросоюзу, рекомендаціях ЮНЕСКО, які наголошують на необхідності фундаменталізації, неперервності, диверсифікації й гнучкості, прогностичності, доступності, відкритості, гуманістичної спрямованості фізкультурної освіти.

Винятково важливого значення набуває професійна підготовка

майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах, де забезпечується не тільки спрямування навчально-виховного процесу на озброєння майбутніх фахівців спеціальними знаннями, вміннями і навичками, а й розвиток підприємницьких якостей особистості майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту, її інтелектуального потенціалу, можливостей, інтересів, нахилів, мотивів і ціннісних настанов.

Актуальність і доцільність дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підприємницької діяльності зумовлені необхідністю подолання суперечностей, які виникають між: вимогами інформаційного суспільства

до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту і їх кваліфікацією відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня; процесами демократизації і гуманізації педагогічної науки і практики щодо забезпечення відповідної фізкультурної освіти і їх відображенням у професійній підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту;

потребами педагогічної науки і практики в урахуванні становлення й розвитку вітчизняної системи професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту, зарубіжного досвіду професійної підготовки

майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту й недостатнім їх осмисленням і узагальненням в педагогічній науці; масовістю підготовки

майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту та індивідуально-творчим характером їх професійної діяльності; повоєнної потреби відновлення здоров'я українців; обсягом наукової інформації, отриманої за допомогою сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема мережі Інтернет, і умовами для її застосування в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу,

Враховуючи соціальну значущість якісної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту, необхідність зміцнення позицій України на міжнародній спортивній арені, формування й

культивування здорового способу життя співвітчизників й відновлення їх здоров'я, а також актуальність проблеми, її недостатню теоретичну розробленість, темою магістерського дослідження обрано: «Обґрунтування потреби формування підприємницьких якостей у фахівців спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)».

Об'єкт дослідження: професійна підготовка майбутніх фахівців 014.11 Середня освіта (Фізична культура) у закладах вищої освіти.

Предмет дослідження: теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців 014.11 Середня освіта (Фізична культура) у контексті підприємницької діяльності.

Мета дослідження: здійснити цілісний науковий аналіз проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту в педагогічній теорії і практиці; розробити й обґрунтувати теоретико-методологічні засади особистісно-орієнтованої професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у закладах вищої освіти України.

Гіпотеза дослідження базується на тому, що професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури набуває ефективності, якщо: теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту будуються з урахуванням історичного вітчизняного і зарубіжного досвіду професійної підготовки фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підприємницької діяльності ; її результатом і метою є формування смислової парадигми особистості майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту; технології її реалізації зорієнтовані на побудову індивідуальних траєкторій розвитку студентів вищих навчальних закладів, задоволення індивідуальних освітніх потреб та стимулювання їх зростання з опорою на прагнення особистості майбутнього фахівця фізичного виховання та спорту до професійного самовизначення, професійної самореалізації та професійної

самоактуалізації упродовж життя.

Відповідно до предмета, мети, концепції й гіпотези визначено такі завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання та спорту у вітчизняній, зарубіжній педагогічній теорії та практичній діяльності вищих навчальних закладів.

2. Проаналізувати концептуальні підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підготовки до підприємницької діяльності.

3. Дослідити й проаналізувати ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей у студентів.

Методи дослідження. Для вирішення завдань наукового дослідження застосовані наступні методи: аналіз наукової і спеціальної літератури, анкетування, педагогічне тестування, фізіологічні методи дослідження, методи математичної статистики.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи стали предметом доповіді на міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Євроінтеграційні орієнтири інноваційного наукового пошуку молоді України», присвяченій 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (23–24 червня 2023 р.)

Структура роботи: Згідно поставленої мети та завдань, наукова робота складається з: анотації, автореферату, вступу, трьох основних розділів, висновків, списку використаної літератури з 88 джерел та 2 додатків, 14 таблиць та 6 рисунків.

У першому розділі проведено дослідження теоретичних засад професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури. Відмічається, що цей процес передбачає наявність двох етапів: формування

професійної спрямованості, вихованням інтересу до діяльності з оволодіння професією й становить собою нижчу стадію розвитку професійної спрямованості; другий етап проявляється у вигляді формування схильностей, якостей та переконань особистості, на основі чого базується побудова і професійної спрямованості завершується готовність спеціаліста до самостійної професійної діяльності.

У другому розділі проаналізовано сучасні дослідники концептуальні підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури в ракурсі підприємницької діяльності та запропоновано модель професійного самовдосконалення особистості майбутнього фахівця галузі фізичного виховання та спорту яка враховує професійну, особистісну і технологічну складові підготовки фахівця, кожна з яких наповнює особистісно-орієнтовану професійну підготовку майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту своїм змістом. У розділі досліджено характеристики підприємницької діяльності та розглянуто практично-методичні засади формування підприємницьких якостей в процесі оволодіння спеціальністю «Фізична культура»

У третьому розділі здійснено експериментальне визначення спрямованості особистості за використання орієнтаційної анкети Б. Бассома та відповідно до визначеної спрямованості особистості проведено ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей. Відмічається, що результати ранжування студентів-магістрів другого року навчання є більш тотожними до результатів фахівців з досвідом, хоча й не повністю співпадають з ними. Пояснюємо такі результати студентів особистісними переживаннями щодо початку майбутньої професійної діяльності та їхнім особистісним розумінням проблемам майбутньої фахової діяльності.

ВИСНОВКИ

1. Досліджено проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підприємницької діяльності

зумовлені вимогами інформаційного суспільства до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту і їх кваліфікацією відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня; процесами демократизації і гуманізації педагогічної науки; потребами в урахуванні зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту; підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту в поєднанні з індивідуально-творчим характером їх професійної діяльності.

2. Проаналізовано теоретичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання та спорту у вітчизняній, зарубіжній педагогічній теорії та практичній діяльності вищих навчальних закладів. Визначено концептуальні підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у ракурсі підприємницької діяльності.

3. Визначено спрямованість особистості студентів-магістрів спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Мелітопольського державного педагогічного університету. Проведено порівняння ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей у студентів та підприємців і провідних фахівців галузі фізичного виховання та спорту.

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури	7
1.1. Сутність загального контексту освітянської діяльності	7
1.2. Сутність проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту	11
1.3. Дефініції професійної підготовки фахівців фізичної культури	15
1.4. Особливості реалізації системи професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури	24
Розділ 2. Концептуальні підходи до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури щодо формування підприємницьких якостей	31
2.1. Модель професійної підготовки майбутніх фахівців галузі фізичного виховання та спорту	34
2.2. Характеристика підприємницької діяльності та підприємницьких якостей	47
2.3. Практично-методичні засади формування підприємницьких якостей в процесі оволодіння спеціальністю «Фізична культура»..	56
Розділ 3. Експериментальне визначення спрямованості особистості та ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей.	65
3.1. Методи та організація дослідження	65
3.2. Визначення спрямованості особистості та ранжування рейтингу значимості підприємницьких якостей студентів спеціальності «Фізична культура»	66
3.3. Порівняльна характеристика отриманих результатів студентів спеціальності «Фізична культура» з підприємцями та фахівцями галузі фізичної культури і спорту	72
Висновки	75
Список використаної літератури	76
Додатки	86

Ім'я користувача:
Олександр Непша

ID перевірки:
1015958007

Дата перевірки:
01.12.2023 10:39:11 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
01.12.2023 12:00:47 EET

ID користувача:
100012881

Назва документа: Луценко Сергій _диплом_фізра_ДФН

Кількість сторінок: 69 Кількість слів: 14454 Кількість символів: 117820 Розмір файлу: 1.80 MB ID файлу: 1015634939

9.99% Схожість

Найбільша схожість: 2.17% з Інтернет-джерелом (<http://www.referatu.net.ua/referats/7569/152030/?page=1>)

9.62% Джерела з Інтернету 882 ..... Сторінка 71

0.81% Джерела з Бібліотеки 8 ..... Сторінка 75

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 1